

**SARDAR PATEL UNIVERSITY
MA (III Semester) Examination**

2012

Thursday, 6th December

2.30 - 5.30 pm

Economics Paper V

PA03EECO05 - Economics Survey Methods and Technique

Total Marks : 70

- Notes:** 1) Attempt all questions, options are internal.
2) Figures to the right indicate full marks of the question.

Q.1 Fill in the blanks with appropriate option. Write answers in answer book. [10]

1. Resurvey is made in ____ year. (1 to 10, 6 to 10, 10 to 7)
2. Processing and analysis are made in ____ types. (6, 5, 7)
3. Agricultural census is made in every ____ year. (6, 8, 7)
4. Interval of Sample = ____.

$$\left[\frac{\text{Total Unit of universe}}{\text{Economics of sample}}, \frac{\text{Economics of sample}}{\text{Total Unit of universe}}, \right.$$

Economise of Universe + Unit of Sample)

5. There are ____ characteristics of ideal questionnaire and schedule.
(10, 9, 7)

6. There are main ____ types of interviewing methods.
(Three, Two, Four)
7. Objectives of editing are : ____ . (Three, Four, Two)
8. ____ is the best sampling method.
(Stratified, Systematic, Simple)

9. Formula of standard deviation ____.

$$\left(\sigma = \sqrt{\frac{\sum(x - \bar{x})^2}{n}}, \quad \sigma^2 = \sqrt{\frac{\sum(x - \bar{x})^2}{n}}, \quad \sum(x - \bar{x})^2 \right)$$

10. There are ____ types of survey.
(Eleven, Nine, Ten)

Q.2 Explain different types of interview techniques in collection of necessary information for a socio-economic survey. Indicate the necessary conditions for a successful interview. [15]

OR

Q.2

- (A) Explain general principles for preparation of an ideal schedule for socio-economic survey. [08]
- (B) What is standard error ? Indicate its utility in survey. [07]

Q.3 What is Sampling Method ? Discuss any three sampling methods in [15] detail.

OR

Q.3 Write a short note

- (i) Types of Survey (ii) Pilot Survey.

Q.4

(A) What is tabulation ? What are the precautions necessary to be taken in the preparation of a good table. [07]

(B) Discuss the relative merits of the following methods of tabulation. [08]

- (i) Manual tabulation and (ii) Mechanical tabulation.

OR

Q.4 Explain the meaning of the following with suitable illustration. [15]

- (i) Statistic (ii) Universe (iii) Parameter
(iv) Sample (v) Variable (vi) Standard Deviation
(vii) Heterogeneous universe (viii) Mean

Q.5 Explain questionnaire and schedule in detail. [15]

OR

Q.5 Discuss the importance of socio-economic survey in economics.
What are the main steps of planning a socio-economic survey?

ગુજરાતી તરજૂમો

નોંધ: (૧) બધા જ પ્રશ્નો ફરજિયાત છે, વિકલ્પો આંતરિક છે.

(૨) જમણી બાજુ દર્શાવેલ આંક ગુણ સૂચયે છે.

કુલ ગુણ: ૭૦

પ્ર.૧ યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરી ખાલી જગ્યાના જવાબ ઉત્તરવહીમાં લખો. (૧૦)

૧. પુનઃ સર્વેક્ષણા વર્ષે કરવામાં આવે છે.

(૭ થી ૧૦, ૫ થી ૧૦, ૧૦ થી ૭)

૨. પૃથ્યકરણ અને વિશ્લેષણ પ્રકારે થાય છે. (૫, ૫, ૨)

૩. ફૂષિક્ષેત્રની ગણતરી વર્ષે કરવામાં આવે છે. (૫, ૮, ૭)

૪. નિર્દર્શનો ગાળો =

$$\left[\frac{\text{સમાચિના કુલ એકમો}}{\text{નિર્દર્શનું કદ}}, \frac{\text{નિર્દર્શનું કદ}}{\text{સમાચિના કુલ એકમો}}, \text{ સમવિષ્ટનું કદ} + \text{નિર્દર્શનના એકમો} \right]$$

૫. આદર્શ પ્રશ્નાવલી અને અનુસૂચિના લક્ષણો છે. (૧૦, ૬, ૭)

૬. મુલાકાતના મુખ્ય પ્રકાર જોવા મળે છે. (ત્રણા, બે, ચાર)

૭. માહિતી સંપાદનના હેતુઓ છે. (ત્રણા, ચાર, બે)

૮. એ સોથી સારી નિર્દર્શન પદ્ધતિ છે. (સ્તરીત, પદીક, સરળ)

૯. પ્રમાણિત વિચલનનું સૂત્ર છે.

$$\left(\sigma = \sqrt{\frac{\sum(x - \bar{x})^2}{n}}, \quad \sigma^2 = \sqrt{\frac{\sum(x - \bar{x})^2}{n}}, \quad \sum(x - \bar{x})^2 \right)$$

૧૦. સર્વેક્ષણા પ્રકાર જોવા મળે છે. (અગ્રિયાર, નવ, દસ)

પ્ર.૨ સામાજિક-આર્થિક સર્વેક્ષણામાં જરૂરી માહિતી એકત્રિત કરવા માટે મુલાકાત પદ્ધતિના (૧૫) જુદા-જુદા પ્રકારની સમજ આપો. સફળ મુલાકાત માટેની જરૂરી શરતો જણાવો.

અથવા

પ્ર.૨

- અ) સામાજિક-આર્થિક સર્વેક્ષણ માટે આદર્શ અનુસૂચિ બનાવવા માટેના સામાન્ય (૦૮) નિયમોની સમજ આપો.
બ) પ્રમાણિત દોષ એટલે શું ? સર્વેક્ષણામાં તેની ઉપયોગીતા જણાવો. (૦૭)

પ્ર.૩ નિર્દર્શન પદ્ધતિ એટલે શું ? કોઈપણ ત્રણ નિર્દર્શન પદ્ધતિઓની વિસ્તૃત ચર્ચા કરો. (૧૫)

અથવા

પ્ર.૩ ટૂંકનોંધ લખો. ૧) સર્વેક્ષણાના પ્રકાર ૨) પાયલોટ સર્વેક્ષણા. (૧૫)

પ્ર.૪

- અ) કોષ્ટક રચના એટલે શું ? સારા કોષ્ટકની રચનામાં શી કાળજી લેવી જરૂરી છે ? (૦૭)
બ) કોષ્ટક રચના માટેના નીચેની પદ્ધતિઓના સાપેક્ષ ગુણોની ચર્ચા કરો. (૦૮)
(i) હસ્તક કોષ્ટક રચના અને (ii) મશીન દ્વારા કોસ્ટક રચના.

અથવા

પ્ર.૪ ચોગ્ય ઉદાહરણ સહિત નીચેનાનો અર્થ સમજાવો. (૧૫)

- (i) આગણાક (ii) સમાજિક (iii) પ્રચલ (iv) નિર્દર્શ
(v) ચલરાશી (vi) પ્રમાણિત વિચલન (vii) વિષમાંગ સમાજિક (viii) મદ્યક

પ્ર.૫ પ્રશ્નાવલી અને અનુસૂચિ સવિસ્તાર સમજાવો. (૧૫)

અથવા

પ્ર.૫ અર્થશાસ્ત્રમાં સામાજિક-આર્થિક સર્વેક્ષણાના મહત્વની ચર્ચા કરો. સામાજિક-આર્થિક સર્વેક્ષણાના આયોજનમાં મુખ્ય કચા-કચા પગથિયાં છે ?

@ @ @